

-
- **God revisionssed och standard**
 - **Revisionens förtroende**
 - **Avtalssamverkan**
 - **Andra aktuella frågor**

Cecilia Forss Revisionsdelegationen SKL
Karin Tengdelius SKL

Starevs årskonferens 2018 05 31 Malmö

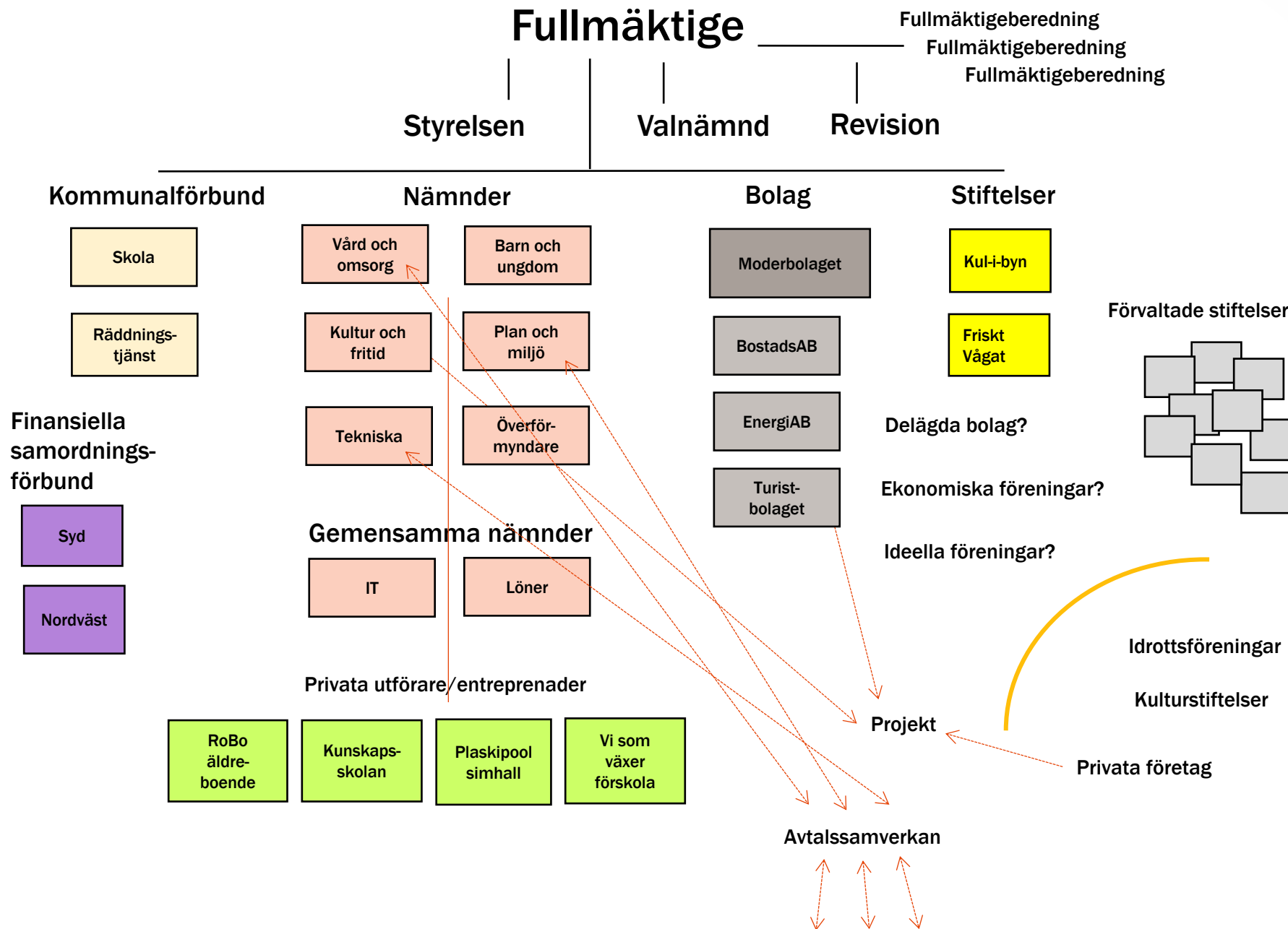
God revisionsssed 2018

Fokus och utveckling:

- Riskanalys och grundläggande granskning; implementering av utvecklingsarbete/skrifter 2015-2017
- Grunder för kritik; omstrukturering och utveckling
- Samspel/fördelning revisorer och sakkunniga; tydligare
- Revisorernas förhållningssätt och arbetsformer; mer och tydligare
- Revision i och av samverkansorgan; tydligare

Releaseparty 15/11!

Så här kan det se ut ...

Samverkan sker i flera former

- Gemensamma nämnder
- Kommunalförbund
- Finansiella samordningsförbund
- Delägda företag - aktiebolag, stiftelser, ekonomiska föreningar, handelsbolag, kommanditbolag
- Avtalssamverkan
- Projekt

Komplext...

- Många revisionsuppdrag.
- Olika regelverk och uppdrag, skilda förutsättningar.
- Risk för kontinuitetsglapp vid mandatskiften.
- Olika kulturer och arbetssätt – hur ska det fungera i praktiken?
- Förankring, kommunikation och rapportering åt flera håll!
- Budget. Ersättningar. Sakkunniga.
- Svårt beakta helhetssyn? Utspridd ansvarsprövning.
- Risk att det inte blir så mycket granskning i praktiken!?

Standard för redovisningsrevision

- Vad ska gälla när räkenskaper och finansiell information granskas, i kommunal kontext?
- Samarbete SKL, SKYREV och FAR pågår
- Förstudie hösten 2018 för att inringa kommunal särart, analysera om/hur ISA kan tillämpas, identifiera behov av anpassning och kompletteringar
- Utarbeta standard 2019

Revisionens förtroende

- Förtroende från vem/vilka?
- Förtroende för vad?
- Förtroende i förhållande till Förväntningar
 - finns det ett gap? hur kan det hanteras?
- **Vad skapar eller bygger förtroende?**

Varför gör SKL en undersökning?

- Ger ett kunskapsunderlag om hur revisionen uppfattas och vilket förtroende den har inåt i de kommunala organisationerna, om den håller tillräcklig kvalitet och om de som granskas upplever att man har nytta av revisionen.
- Viktigt kunna jämföra med tidigare år för att se utvecklingen över tid.
- Resultatet ger underlag i vår fortsatta medlemsdialog och externa kommunikation samt för inriktning av våra utvecklingsinsatser.

Om undersökningen

Telefonundersökning jan – mars 2018, riktad till kommuner, landsting och regioner

- Ordf. fullmäktige
- Ordf. styrelsen
- Ledande oppositionsråd
- Direktör
- Ekonomichef
- Ordf. Vård och omsorg, Barn och ungdom, Hälso- och sjukvård
- Förvaltningschefer Vård och omsorg, Barn och ungdom, Hälso- och sjukvård

Urvalet var totalt 886 personer, 557 besvarade undersökningens frågor, svarsfrekvens 63%.

20 frågor inriktade på kännedom och upplevelse, förtroende, kvalitet och kompetens, nytta och användning, dialog och samarbete, status, oberoende, utveckling

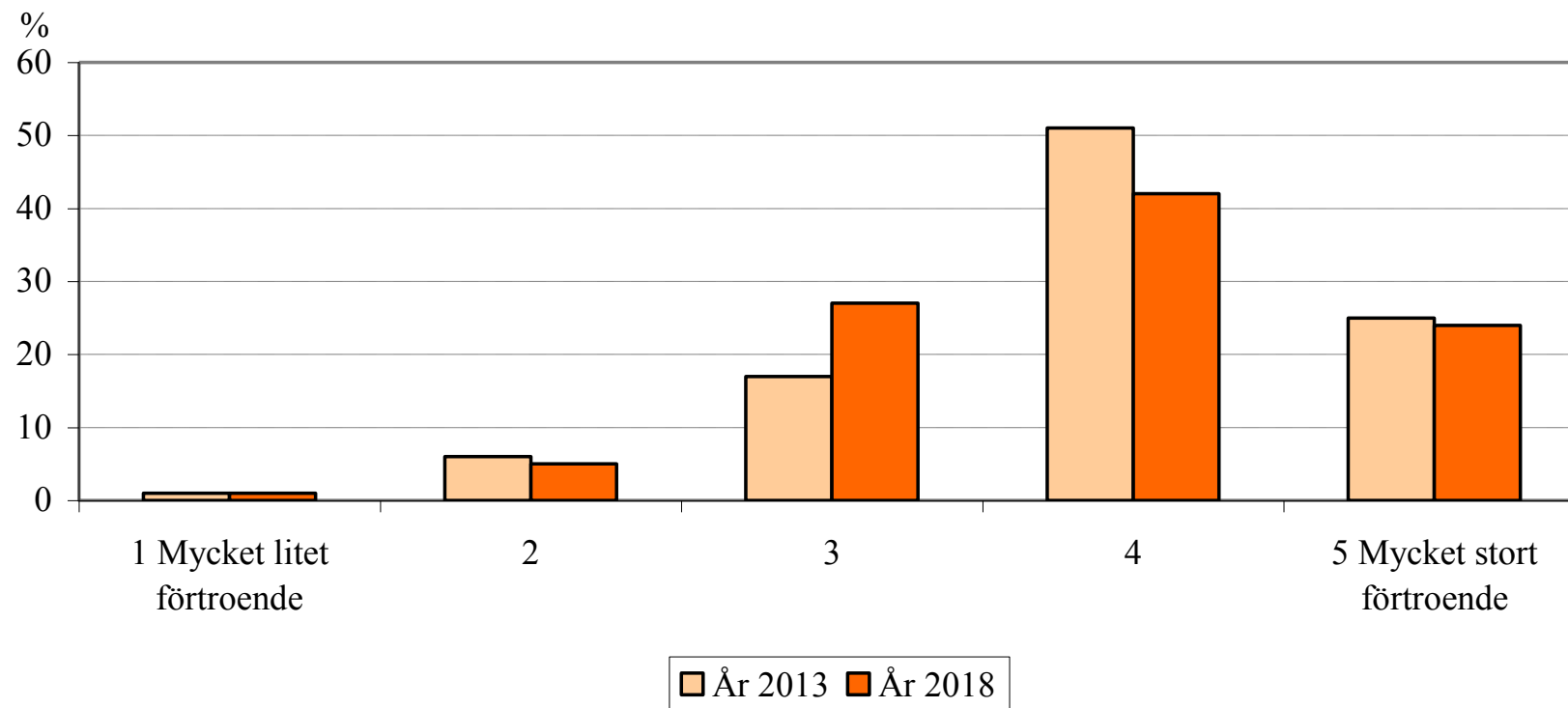
Reflektioner om resultatet

- Revisionen är **välkänd** och många är/har blivit granskade av den.
- Revisionen har ett **gott och högt förtroende**. Svar och omdömen är generellt positiva men resultatet är genomgående något sämre än i undersökningen 2013. Orsakerna till detta behöver analyseras nationellt och lokalt.
- Bättre kunskap och medvetenhet om revisionen, högre närvaro från revisionen och utvecklad dialog kan leda till att krav och förväntningar på revisionen ökar.
- Förtroendevalda är genomgående mera positiva än tjänstemän.
- Signaler om sviktande kvalitet och kompetens hos såväl revisorer som sakkunniga är väsentliga att ta fasta på.

Förtroende

Vilket förtroende har du för revisionen?

Skala mellan 1=mycket litet förtroende och 5=mycket stort förtroende

2018 67 %

2013 76 %

2007 79 %

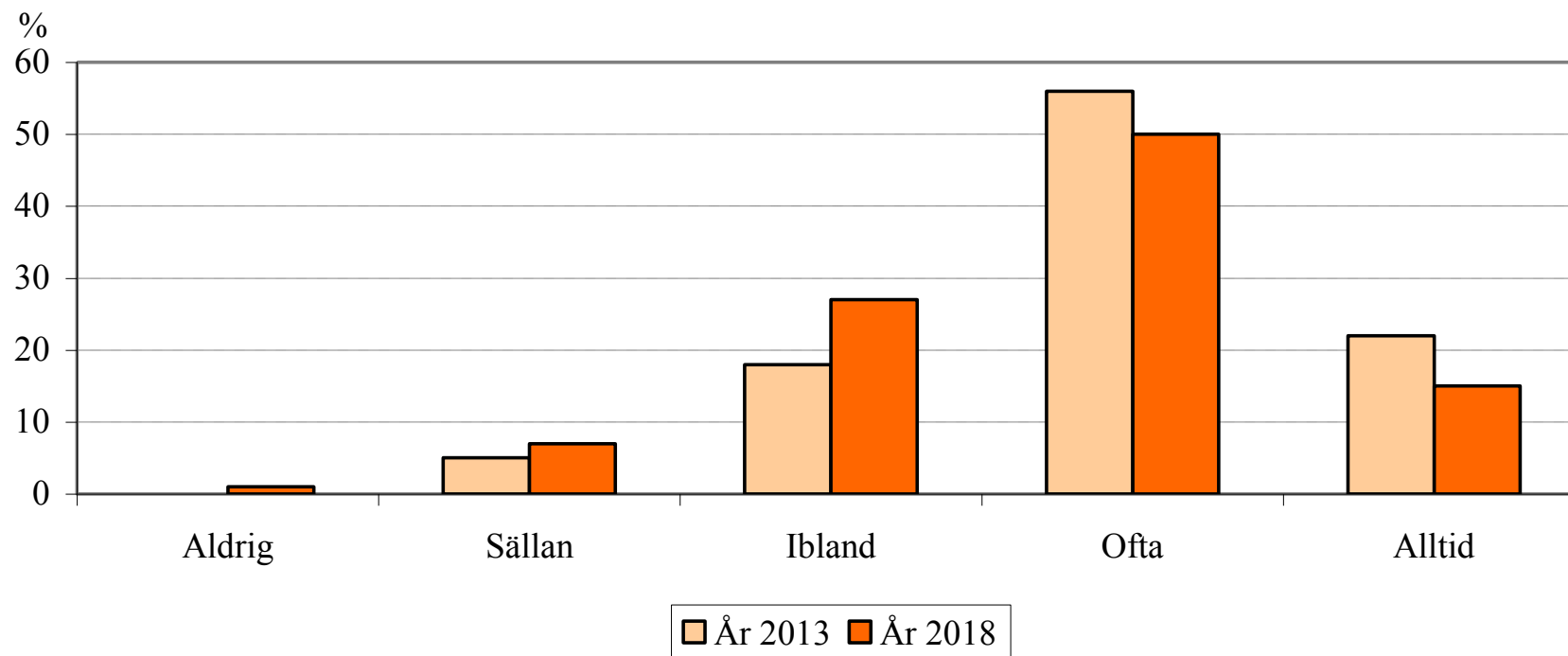
2002 71 %

Störst medelförtroende på skalan mellan 1 och 5 har ordförande i landstings-/regionfullmäktige (4,5), ordförande i kommunfullmäktige (4,4) och ledande oppositionsråd (4,2).

Lägst medelförtroende (3,4) har kommundirektörer/motsvarande.

Genomförande

Om blivit granskad av revisionen
**Tycker du att revisionens granskning
genomförs på ett konstruktivt och kompetent sätt?**

2018 65 %
2013 78 %
2007 79 %

Störst andel som anser att revisionen alltid eller ofta genomförs på ett konstruktivt och kompetent sätt finns bland ordförande i landstings-/regionfullmäktige (100 procent), ordförande i kommunfullmäktige (91 procent) samt ledande oppositionsråd (84 procent).

Mest negativa till revisionens konstruktivitet och kompetens är representanter för äldreomsorgen (46 procent alltid/ofta) samt kommundirektör motsvarande (49 procent alltid/ofta).

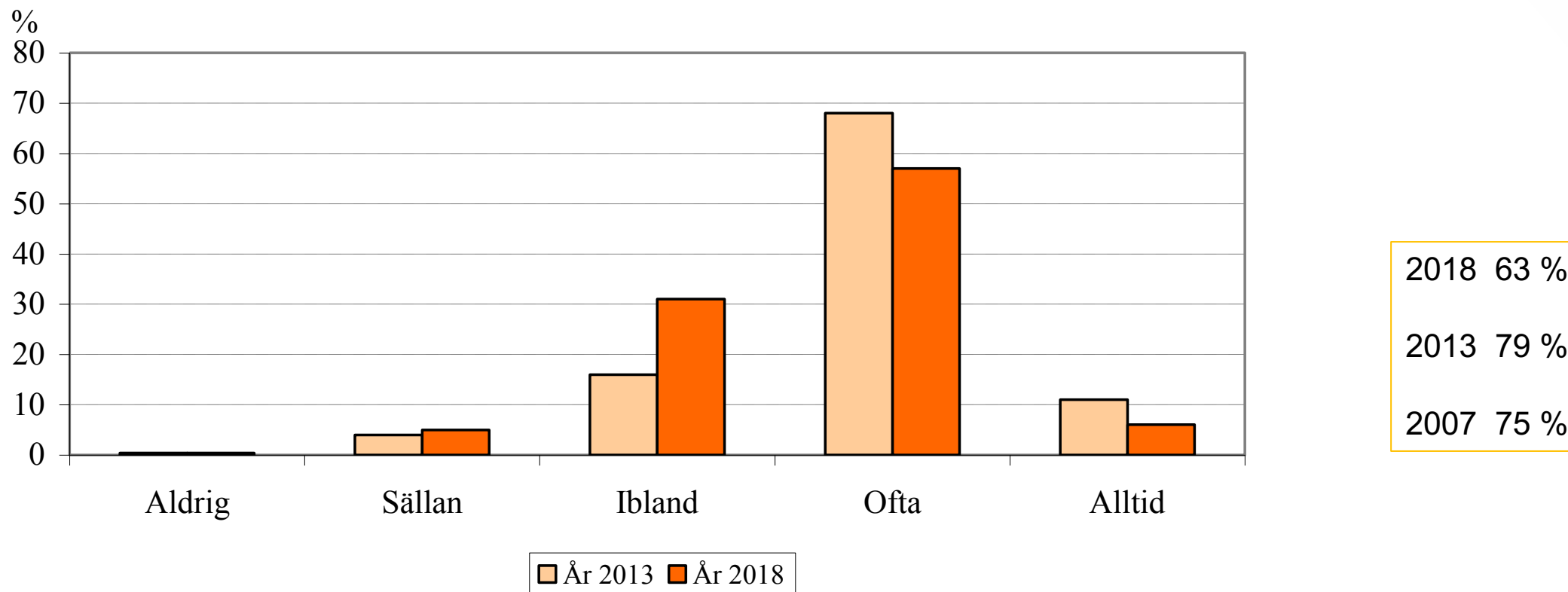
Tycker du att revisionens granskning genomförs på ett konstruktivt och kompetent sätt?

Uppföljande fråga - varför?

- Majoriteten (c:a 87 %) är **positiva eller neutrala** i sina kommentarer. Bland de positiva svaren återkommer:
 - Bra ambitioner
 - Hjälper verksamheten att utvecklas
 - Bra dialog och bra samtal
 - Professionellt och sakligt
- En mindre andel (c:a 13 %) har en **negativ** bild av revisionens genomförande. De synpunkter som då anges handlar relativt ofta om:
 - Kompetensen hos de sakkunniga upplevs bristande
 - Revisionen fokuserar på fel saker – petitesser eller inte så aktuella frågor, istället på vad som är viktigt

Inriktning

Granskar revisorerna enligt din uppfattning rätt saker?

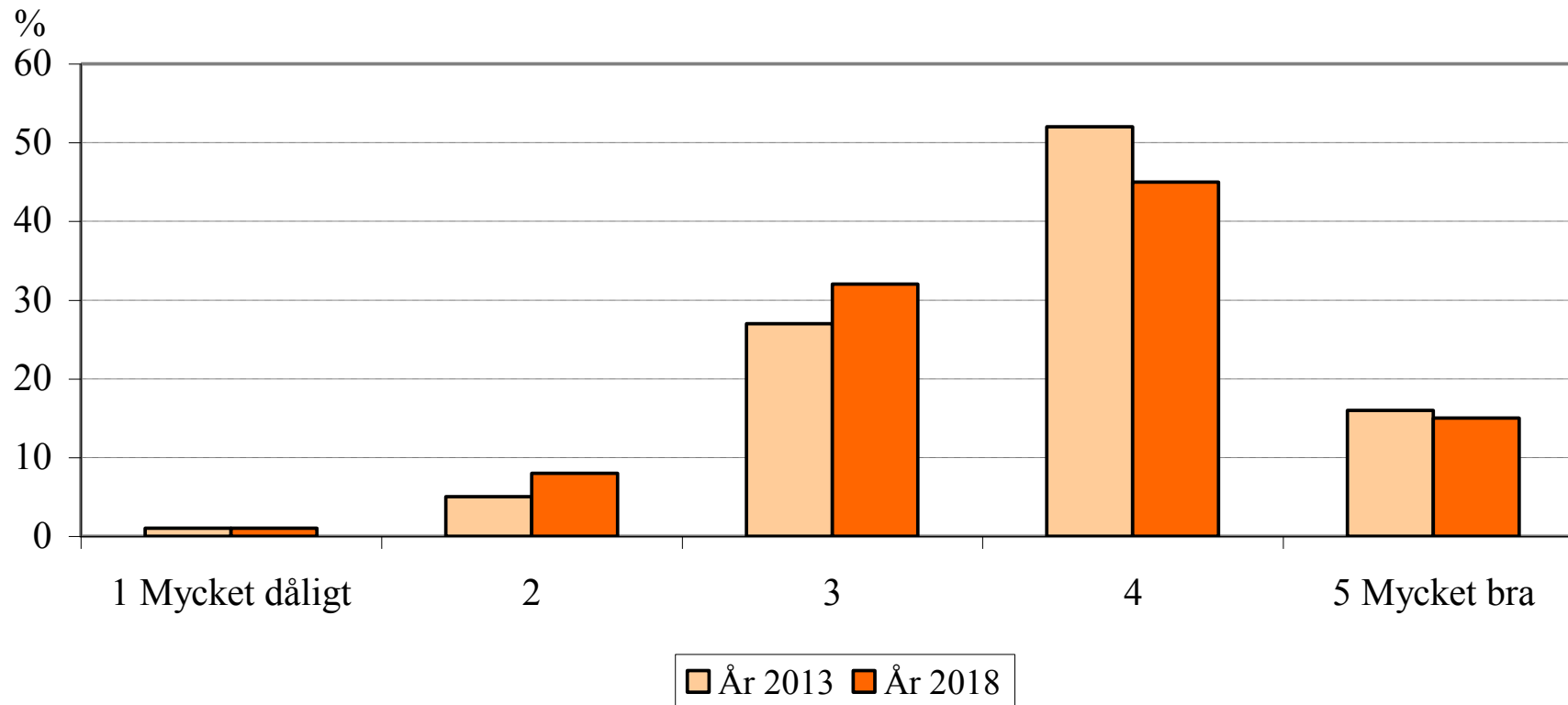

Störst andel som anser att revisionen alltid eller ofta granskar rätt saker finns bland ordförande i landstings-/regionfullmäktige (94 procent), ordförande i kommunfullmäktige (91 procent) samt ledande oppositionsråd (85 procent).

Minst andel som anser att revisionen alltid eller ofta granskar rätt saker finns bland representanter för äldreomsorgen (42 procent) samt kommundirektör motsvarande (50 procent).

Hur är kvaliteten på det arbete som görs genom revisionen?

Skala mellan 1=mycket dålig och 5=mycket bra

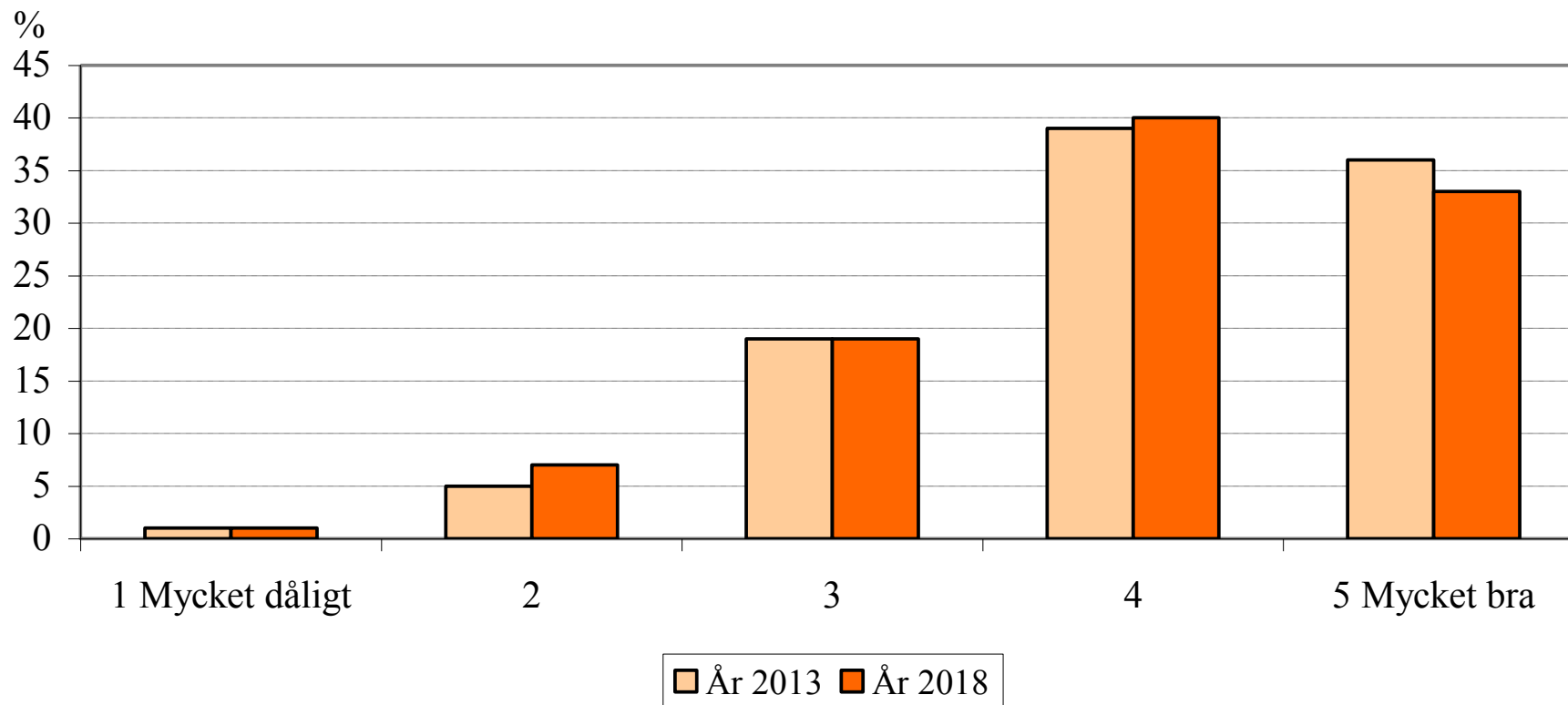

2018	60 %
2013	68 %
2007	74 %

Högst medelbetyg på revisionens kvalitet ger ordförande i kommunfullmäktige (4,3) samt ordförande i landsting-/regionfullmäktige (4,2).

Lägst medelbetyg ger ordförande i landstings-/regionstyrelse (3,3), landstings-/regiondirektörer (3,3) samt kommundirektör/motsvarande (3,4).

Hur fungerar dialogen med revisorerna? Skala mellan 1=mycket dåligt och 5=mycket bra

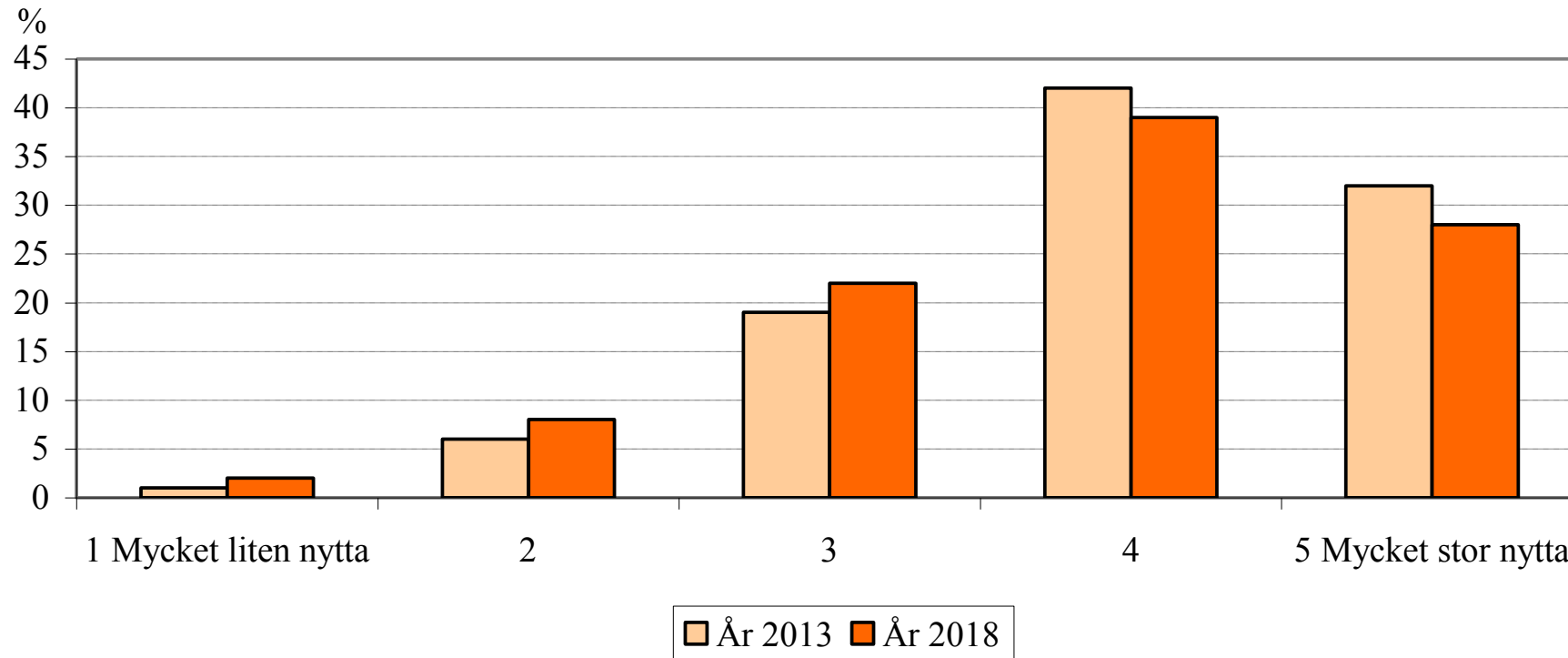
2017 73 %
2013 75 %
2007 80 %
2002 74 %

Högst medelbetyg får dialogen av ordförande i kommunfullmäktige (4,5), ordförande i landsting-/regionfullmäktige (4,5), representanter för barnsomsorg och förskola (4,2) samt ledande oppositionsråd (4,1).

Lägst medelbetyg ger kommundirektör/motsvarande (3,7) och de som representerar hälso-och sjukvård (3,7).

Vilken nytta anser du att kommunen/landstinget/regionen har av den kommunala revisionen?

Skala mellan 1=mycket liten nytta och 5=mycket stor nytta

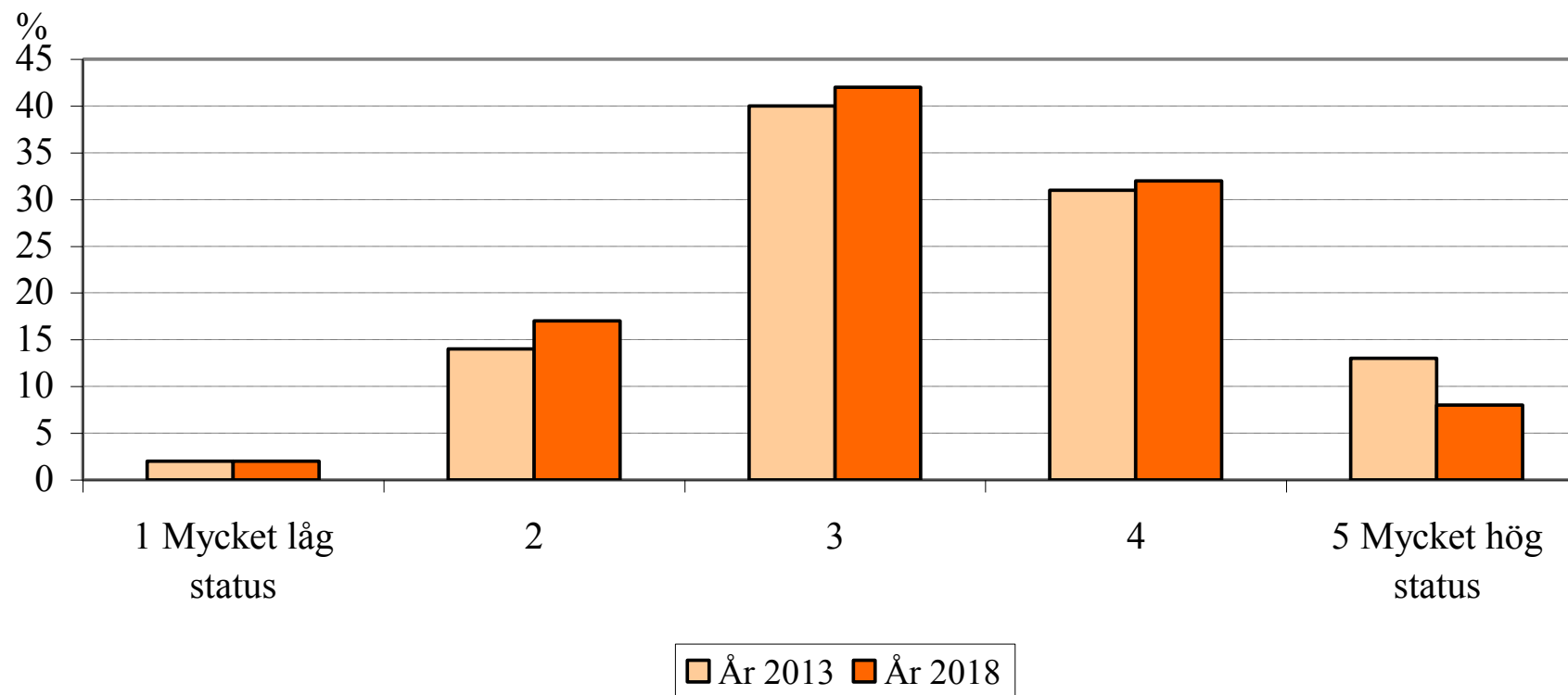

Högst medelnytta upplever ordförande i kommunfullmäktige (4,5), ordförande i landsting-/regionfullmäktige (4,4) samt ledande oppositionsråd (4,2).

Lägst medelbetyg ger kommundirektör/motsvarande (3,4), ordförande i kommunstyrelse (3,5), representanter för äldreomsorg (3,5) samt representanter för hälso- och sjukvård (3,5).

Status

Vilken status har det att vara förtroendevald revisor?
Skala mellan 1=mycket låg status och 5=mycket hög status

2018 40 %

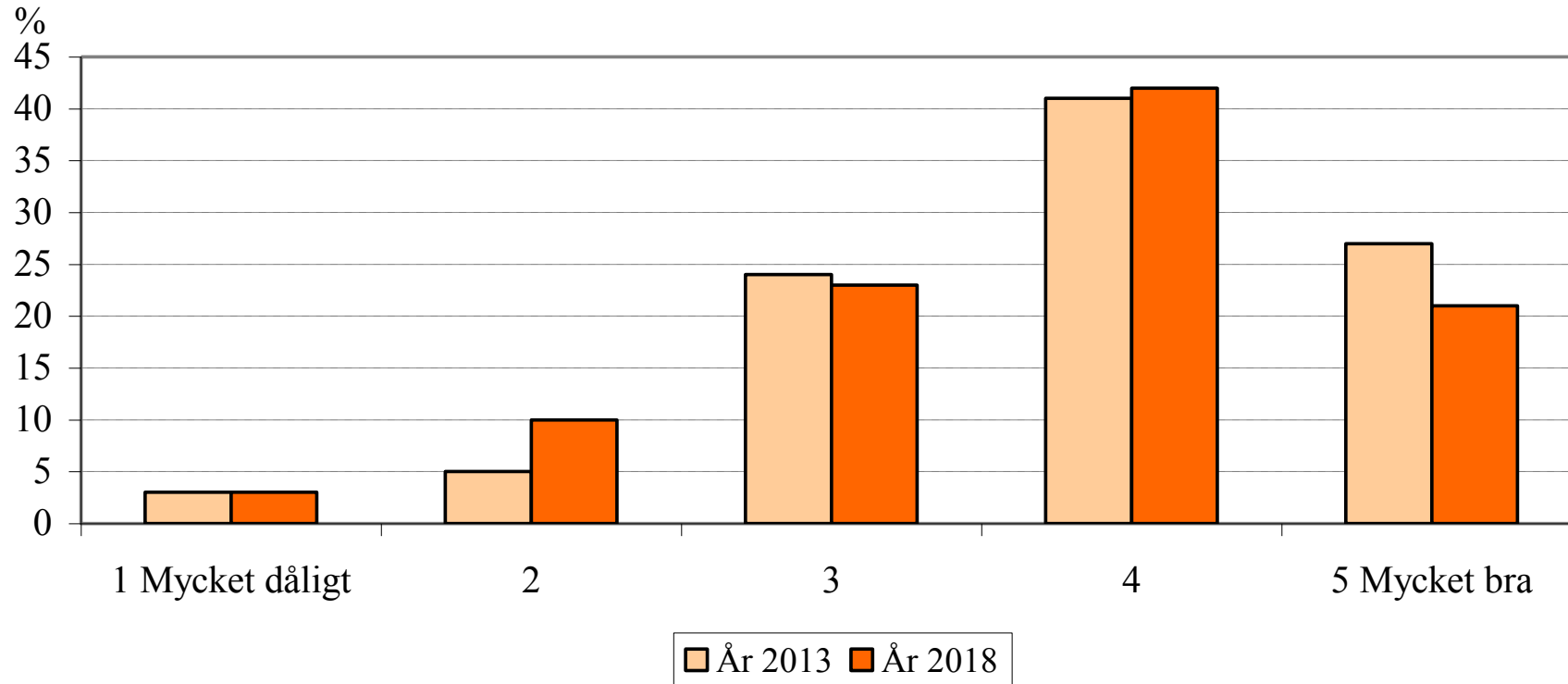
2013 44 %

2007 44 %

Högst medelstatus tilldelar ordförande i kommunfullmäktige (3,7). Lägst är medelstatus bland kommundirektör/motsvarande (2,9) samt ekonomi/finans (2,9).

Oberoende

Hur klarar revisorerna av att vara och agera oberoende? Skala mellan 1=mycket dåligt och 5=mycket bra

2018 63 %
2013 68 %
2007 70 %

Medeloberoendet uppfattas som störst av ordförande i kommunfullmäktige (4,2), ordförande i landstings-/regionfullmäktige (4,2) samt ledande oppositionsråd (4,0).

Lägst uppfattas medeloberoendet av representanter för barnomsorg och förskola (3,4) samt gymnasieskola (3,4).

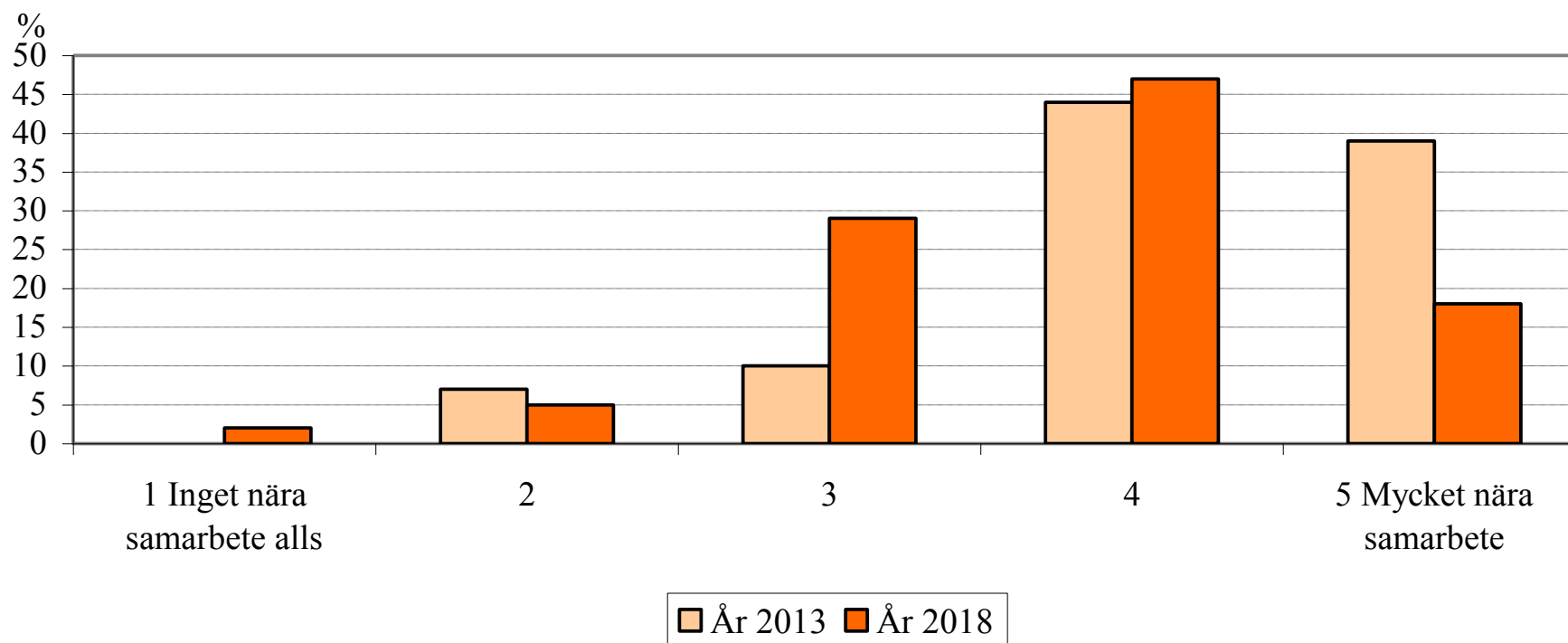
Hur klarar revisorerna att vara och agera oberoende?

Uppföljande fråga - varför?

- De som svarat *Bra och Mycket bra* (värde 4-5):
Självständiga, tar avstånd, professionella, rättvist, neutrala
- De som svarat *Mycket dåligt och Dåligt* (värde 1-2):
Partipolitik, personliga åsikter, saknar faktakunskap, tittar på småsaker, beroende av sina konsulter

Samarbete

Om fullmäktiges ordförande
Hur nära är samarbetet mellan fullmäktige och revisorerna?
Skala mellan 1=inget nära samarbete alls och 5=mycket nära samarbete

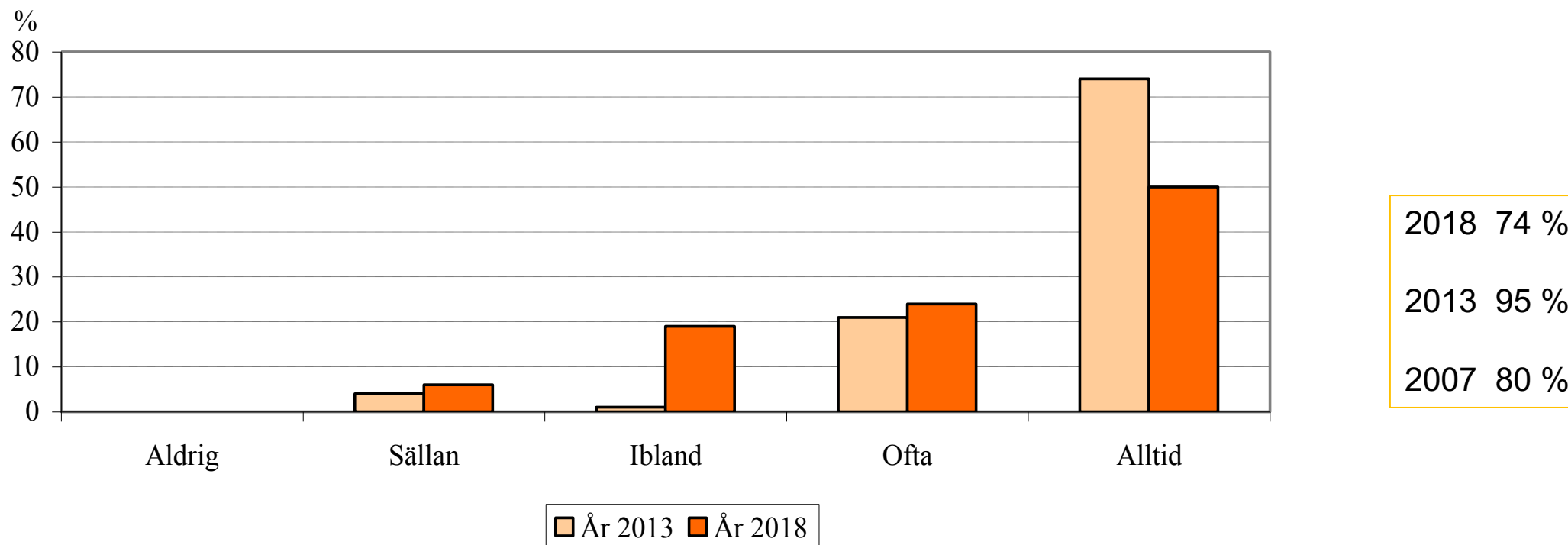

2018 65 %
2013 83 %

Ordförande i landstings-/regionfullmäktige (4,3) ger i genomsnitt ett högre betyg till samarbetet än vad de gör som är ordförande i kommunfullmäktige (3,6).

Revisionsberättelse och ansvarsprövning

Om fullmäktiges ordförande
**Är den årliga revisionsberättelsen med ansvarsprövning
en viktig fråga på fullmäktiges sammanträden?**

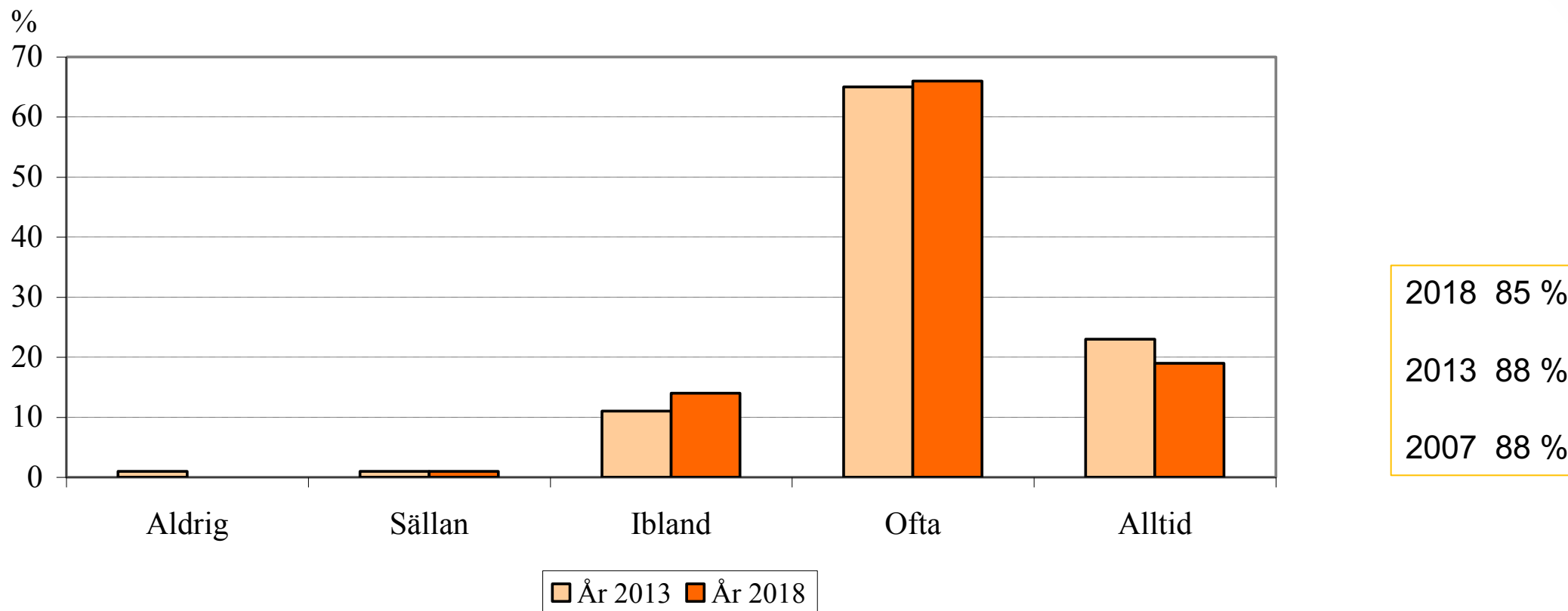

Det är ingen ordförande (0 procent) som anser att revisionsberättelsen med ansvarsprövningen aldrig är viktig. Några (6 procent) anser dock att den sällan är det och ännu färre (19 procent) svarar att granskningen ibland är viktig.

Tre av fyra ordförande i landstings-/regionfullmäktige (78 procent) anser att den årliga revisionsberättelsen med ansvarsprövning alltid eller ofta är en viktig fullmäktige fråga. Ungefär lika många ordförande i kommunfullmäktige (73 procent) delar den uppfattningen.

Synpunkter och förslag

Brukar ni följa revisorernas synpunkter och förslag?

Störst andel som alltid eller ofta följer synpunkter och förslag finns bland representanter för grundskola (100 procent), ordförande i landstings-/regionfullmäktige (95 procent), representanter för individ- och familjeomsorg (94 procent) samt ordförande i kommunfullmäktige (93 procent).

Lägst är andelen som alltid eller ofta följer återfinns bland representanter för barnomsorg och förskola (77 procent).

Vilka möjligheter ser du att utveckla och förändra revisionen?

- Mer **dialog** med såväl politiken som verksamheten. Dialog inför, under och efter att granskningar genomförs. Detta område är det absolut mest kommenterade.
- Högre kompetens hos de förtroendevalda revisorerna, om kommunens förutsättningar och utmaningar.
- Ökad professionalisering
- Minska det politiska inslaget
- Mer proaktiva och utvecklande, stödjande
- Högre kompetens hos de sakkunniga och bättre kunskap om den kommunala särarten
- Fungera mer som bollplank

Avtalssamverkan mellan kommuner och landsting/regioner

- Prop. 2017/18:151 ”En generell rätt till kommunal avtalssamverkan”
- Beslut i riksdagen 23/5. Gäller från 1/7 2018.
- Syftar till att kunna samverka t ex om specialistkompetens inom myndighetsutövning
- Alla parter ska bidra, ett ömsesidigt utbyte
- Syftar inte till att bygga överkapacitet och konkurrera med det privata näringslivet t ex med anbud till andra kommuner.

Avtalssamverkan mellan kommuner och landsting/regioner

- Undantag från lokaliseringsprincipen
- Möjliggör extern delegation till anställd i annan kommun, landsting/region.
- Möjliggör samverkan mellan kommuner och landsting/regioner
- Inom Hamburgundantaget – offentliga tjänster/uppgifter
- Förstärkt uppsiktsplikt för styrelsen samt rapportering till fullmäktige
- Endast kostnadstäckning
- Vissa speciallagsregleringar kvarstår

Exempel samverkan om sakkunniga

Avtal om ett gemensamt revisionskontor/kansli mellan flera kommuner/regioner

- bygga upp/utveckla ett "nytt"
- bygga på ett befintligt kontor

Uppgifter – uppdragsledning, granskning. Endast administration är tveksamt.

Förutsättningar/kunskap/incitament – varför vilja/söka samverkan?

Process/pedagogik – hur initiera och driva?

Kostnad – vad får det kosta?

Val och ny mandatperiod

- Valbarhet och jäv
- Revisionsreglemente
- Utbildning och information
- Arbetsordning

GDPR/dataskyddsförordningen

- Revisorerna är personuppgiftsansvariga
- Revisorerna ska utse dataskyddsombud. Samverka
- Personuppgiftsbiträdesavtal kan vara aktuellt